

Százéves a telefon

Holnap lesz száz esztendeje, hogy 1876. február 15-én reggel fél 9-kor az amerikai Bostonban megjelent a szabadalmi hivatalban Alexander Graham Bell szabadalmi oktatása, hogy benyújtja találmányát. A készülék ugyan még nem szólt, de az elv biztosnak látszott. Ugyanezen a napon délelőtt 11 órakor nyújtotta be szabadalmát az amerikai Salem városában Elisha Gray is. A szakemberek hamarosan megállapították, hogy a két találmány elve azonos, de mivel Bell néhány órával hamarabb jelentkezett, ő kapta meg a szabadalmi jogot. Nem sokkal ezután, március 7-én Bell lakásán, két szoba között, elhangzott a világ első telefonszólása.

Ekkor ünnepelte az Egyesült Államok a Függetlenségi Nyilatkozat centenáriumát, s ebből az alkalomból technikai kiállítás rendeztek Philadelphian. A telefon itt indult el diadalútjára — magyar segítséggel. Bell ugyanis a telefonnak csak fizikai alapjait találta fel, továbbfejlesztésében nagy szerepe volt Edisonsnak, aki telepáram alkalmazásával fokozta a hangerőt és szénmikrofonjával a beszéd torzítás nélküli közvetítésére is alkalmassá tette. De általánosan használhatóvá a magyar Puskás Tivadar találmánya által vált: 1877-ben a vetette fel Edisonsnak a telefonközpont ötletét, s ez elválaszthatatlan lett a telefon fogalmától.

Hasfal — agyhártyából

Olyan kisgyermek megmentésére, akik lyukas hasfallal, hiányzó hasfalizmattal vagy deformált rekeszizmokkal jönnek a világra, új műtét eljárást dolgozott ki dr. G. H. Willital erlangeni sebész. Az átlagot meghaladó méretű mártól, továbbá a máj és a lép. Ennek következtében a rekeszizom túl magasra nyomódik és akadályozza a légzést. A hasfal izmok nélkül világra jött csecsemőknek csupán bőr és hashártya fedi a hasüregét, amiért is hajlamosak a sérvre és az abból adódó különféle szervi és funkcionális zavarokra. A rekeszizomhiányból született gyermekeknek vagy részben vagy teljesen hiányzik a rekeszizom, aminek következtében a hasüregbe tartozó belső szervek a mellkasban helyezkednek el, kiszorítván normális helyükről a szívet és a tüdőt.

Willital felfedezte, hogy a kemény agyhártya kitűnően megfelel a rekeszizom és a hasfal pótlására. Noha az izomzat funkcióját nem képes átvenni, de egyéb fontos feladatokat el tud látni, és saját izomzat nélkül is jól bele tud illeszkedni a szervezet egyéb izmainak összjátékába.

A sebész holttestekből kioperált agyhártyát használt fel az operációkhoz. Kiderült, hogy az átültetés utáni három hónapon belül az agyhártya véredényrendszerre bekapcsolódik a szervezet vérkeringésébe. Ott, ahol a

Kedvezményes hitelek a háztáji gazdaságok számára

Az MSZMP Csongrád megyei bizottsága a közelmúltban határozatot fogadott el és adott ki az V. ötéves terv időszakára, s a gazdaságpolitikai céloknál — többek között — foglalkozik a háztáji és kisgazdaságok termelés csökkenésének mérséklésével, illetőleg a termelés fokozásával. A kitűzött cél elérésére az Országos Takarékpénztár Csongrád megyei fiókjai mezőgazdasági termelési kölcsönök nyújtásával segítséget tudnak adni, miután nem mindenki rendelkezik hozzá a szükséges anyagi feltételekkel.

Megyéinkben a múlt évben — főleg a kedvezményes hitelek igénybevétele — nem volt nagy, sokkal több hitel-igényt is ki tudtunk volna elégíteni. Az OTP-fiókok kölcsönt engedélyezhetnek általában minden olyan célra, amely közvetve vagy közvetlenül elősegíti a mezőgazdasági termelést. Kölcsönt engedélyezhetünk: zöldség, gyümölcs termelésre, telepítésre, felújításra; állat-, kisállat, állattáp, takarmány beszerzésre; a háztáji, kisgazdaság méreteinek megfelelő gépek beszerzésére; a háztáji gazdaság méreteinek megfelelő gépek beszerzésére, gazdasági épületek felújítására, korszerűsítésére, istálló, ól, kaptár építésére.

Kölcsönt kaphat minden olyan személy, aki mezőgazdasági földterülettel — háztáji, kert, udvar, bérlet — rendelkezik, s azt növénytermesztéssel, vagy állattartással kívánja hasznosítani. Mezőgazdasági termelési kölcsönt is a saját anyagi erő kiegészítéséhez nyújtunk, saját erőként az elvégzett munka (ápolási, gondozási) is elfogadható. A visszafizetési időtartam megállapításánál minden esetben a megterület vességét figyelembe.

Kedvezményes feltételek mellett nyújtunk kölcsönt: bogycsónthéjas, nyári gyümölcsök termelésének növelésére — amennyiben

legalább 400 négyszögöl földterület kerül betelepítésre — 25 ezer forint összegig. A kölcsön lejáratát — a termőre fordulás évétől függően — legfeljebb tíz év. A törlesztés a termőre fordulás évétől kezdődik, mely időpontig csak az éves kamatnak megfelelő összeget kell befizetni. A kölcsön kamata évi 6 százalék. Az engedélyezés további feltétele, hogy az adott területre a helyi tanács telepítési engedélyt adjon, továbbá, hogy a szükséges oltványfajták stb. beszerzése kizárólag állami, illetve szövetkezeti vállalatától történjen.

Szarvasmarha tenyészállat vásárlására — amennyiben a beszerzés az Állattenyésztési Felügyelőségtől, illetve az Állattörvénykezési Vállalattól történik — ugyancsak 25 ezer forint összegű, indokolt esetben istálló, ól építésre, korszerűsítésre további 25 ezer forint kölcsön engedélyezésére van lehetőség. A lejárat maximálisan öt év, kamat évi 8 százalék.

A háztáji és kisgazdaságok, valamint a mezőgazdasági nagyüzemek közötti kooperáció elősegítésére, amennyiben a kölcsönigénylők mezőgazdasági nagyüzemmel, vagy felvásárló vállalattal termelési és értékesítési szerződést kötnek, hitelköltséget 25 ezer forint, maximálisan 50 ezer forintig engedélyezhetünk kölcsönt, legfeljebb öt évi lejáratra, évi 8 százalékos kamattal.

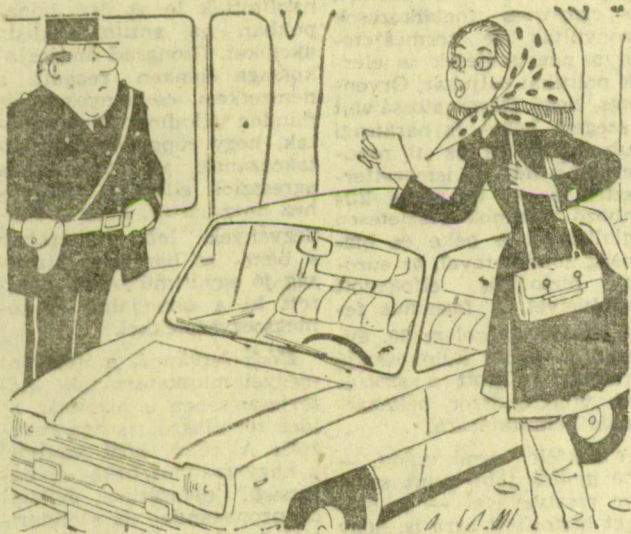
Mezőgazdasági termelési kölcsönnyújtás egyéb esetekben — általában — 15 ezer forintig terjedhet, maximálisan ötéves lejárat és évi 8 százalékos kamattal. A törlesztőrészeket havi, indokolt esetben negyed, félféves, esetleg évi részletekben is megállapításra kerülhetnek.

Többször felmerülő kérdés az igénylők részéről, hogy milyen esetekben kerülhet engedélyezésre kölcsön kerítésre, kútfúrásra, gyümölcstároló, illetve szerszámkamra építésére? Kölcsönt nyújtani csak akkor indokolt, ha a kiegészítő beruházás szorosan kapcsolódik a mezőgazdasági célhoz. Így például: baromfi nevelésnél kerítés; zöldségtermesztésnél kút létesítése; a termő szőlő és gyümölcsös esetében, amennyiben a költségvetés a 10 ezer forintot nem haladja meg, szerszámkamra illetve gyümölcstároló építésére.

Mezőgazdasági termelési kölcsön nyújtásával az OTP megyében működő fiókjai készséggel állnak a lakosság rendelkezésére, a kölcsön nyújtási lehetőségeink e téren nem korlátozottak: a kölcsönök igénybevételével is elő tudjuk segíteni a háztáji és kisgazdaságok egészséges fejlődését.

Kállay György, az OTP Csongrád megyei igazgatósága hitelesztályának vezetője

Jótét lélek

— És jó lesz, ha a Nemzetközi Vöröskeresztnek fizetem be ezt az összeget?

A szülők tartozásának megfizetéséről

B. L.-né szegedi olvasónk apósa több mint egy éve meghalt. A tanácstól kérték a lakásbérleti jogviszony folytatását és azt meg is kapták. Nemrég azonban az Ingatlankezelő Vállalat B. L.-né fel szólította, s kérte, hogy az apósa körülbelül 2500 forint lakbér- és fűtési díj tartozását fizessék meg. Olvasónk azt kérdezi: jogos-e az Ingatlankezelő Vállalat követelése vagy sem.

B. L.-ék esetében a vállalat követelése jogos. Az alapvető rendelkezések szerint az örökös az örökhagyó tartozásáért csak a hagyaték összegéig felelős. Ha olvasónk férje nem folytatta volna a bérleti jogviszonyt, akkor is felelősség terheli édesapja tartozásáért, de csak az örökségig. Ha tehát az örökség összege eléri vagy meghaladja a 2500 forintot, akkor a teljes tartozásért felelne, ha pedig a hagyaték értéke nem érne el a 2500 forintot, akkor csak a hagyatéki összegéig. Ebben az esetben azonban az általános szabálytól eltérő a helyzet. Olvasónk és férje részére nem egy idegen lakást utalt ki a lakáshivatal, hanem a lakásrendelkezésekben előírt szabályok alapján biztosította a gyermek számára az elhunyt

szülő után a bérleti jogviszony folytatását. A hangsúly a folytatáson van. Ez ugyanis azt jelenti, hogy az elhunyt apa, illetve após bérleti jogviszonyát folytatják. Ez egyben azt is jelenti, hogy az elhunyt apa által ki nem fizetett lakbér és fűtési díjat köteles annak a gyermeknek megfizetni, aki a lakásbérleti jogviszonyt folytatja a jogszabály és az ennek alapján kiadott hatósági határozat alapján.

Ezek szerint az Ingatlankezelő Vállalat követelése jogos és azt ki kell fizetniük.

Dr. V. M.

Jeggyel, jegy nélkül

A vonaton utazók gyakran találkoznak karszalagos vasutasokkal, akik ellenőrzik a menetjegyeket, ügyelnek az utazási szabályok betartására és egyúttal figyelemmel kísérik a vasúti körülményeket. Napi munkájuk mellett olykor csoportosan utaznak; sokszor hárman, négyen is „közrefognak” egy-egy vonatot. A MÁV szegedi igazgatóságának területén közlekedő vonatokon tizenkét jegyvizsgáló főkelevezőt látja el az ellenőrzést. Legutóbb Békéscsaba, Kecskemét és Makó környékén tartottak vizsgálatot.

— 167 centi magas vagyok, írja föl ezt is!

— Köszönöm, erre az adatra nincs szükségem.

— Minek írja a csekket? Én ugyan be nem fizetem. Vegye el a jegyemet, legyen a magáé, majd váltok visszafelé egy másikat!

Mire elkészül a postai befizetési csekk, mégis megdöbben a jegyvizsgáló.

— Mondja, mennyit kell fizetni? Nem járatom le a cégemet.

Fizet, s folytatódhat az ellenőrzés. A nemdohányzó oldalon fejkendő nőnike érdeklődik, mikor ér a vonat Makóra. Megnyugszik, amikor meghallja az udvarias fölvilágosítást. A következő kocsi peronján arra kell kérni egy utazót, hogy személnyi igazolványának a számát írja rá dolgozó-havijegyére. Közben előkerül a fiatal jegyvizsgáló, s panaszkodik, hogy egyedül dolgozik hat kocsi, s hogy néhányan vonakodnak átadni jegyüket. Jól jött a segítség.

„Nem járatom le a cégemet”

A makói csoport Szegedről indult gépkocsival, hogy olyan vonatokat is ellenőrizzen, amelyeket más úton nehéz megközelíteni. Indulás előtt a vezető ismertette az útvonalat, a vizsgálat célját és annak lebonyolítását.

Délután öt óra: az ellenőrök — Adonyi András, Györfi Ferenc, Komjáthi Ferenc, Farkas András és Gyergyai Lajos — elindulnak Deszkekre, hogy ott megvárják az Újszegedről fél hat előtt induló személyvonatot. Mire odaérnek, teljes a sötétség, csak az állomás előtti lámpa ad némi fényt. A vasúti szolgálatnak már vége.

Eles sípszó jelzi a vonat közeledtét. Miközben a szerelvény lassan begördül az állomásra, a csoport három részre oszlik. Amíg az utasok le- és felszállnak, az ellenőrök elfoglalják helyüket a vonat elején, közepén, illetve végén. Alig mozdul a vonat, kezdődik a munka. A leghátsó kocsi sötét, utas alig akad benne. A következő már világos, fűtése is megfelelő. Az ajtó mellett fiatal férfi alszik az ülésen. Nagynehezen feltápaszkodik, átadja jegyét, majd elteszi és visszadől. Arrébb hárman kártyáznak.

— Jó estét kívánok! Kérem ellenőrzésre a menetjegyeket!

Leteszik a lapokat, s a zsebükből nyúlnak. Az idősebb kopaszodó férfinél nincs minden rendben; a dolgozóknak járó igazolványát erre az évre még nem érvényesítette. Feledékenységéért 23 forint 10 fillért kell fizetnie.

— Nem fizetek semmit — kapja föl a fejét.

— Akkor kérem a személyi igazolványát! — így az ellenőr, majd az átvett igazolványból kifirja a szükséges adatokat.

ülőhelyen szorong. Egyikük megjegyzi:

— Biztosan nyomozó.

Talán ennek köszönhető, hogy szó nélkül átadják jegyüket, s igazolványukat.

Nehéz haladni a zsúfolt padok között, a félhomályban. A kocsikban nagy a meleg, s füst néhol kibíratlan. Sok dolga akad a főkelevezőknek. Ezzel természetesen megkönnyíti a jegyvizsgálók munkáját, s az utasoknak is biztonságot nyújt. Akinek jegye van, tehát az utasok leg többje nem fogadja zaklatásnak az ellenőrzést.

Piros ulti

Az egyik kocsi ötven utas van, kibicelnek, jegyük rendben. Ellenőrzés közben egy hosszuhajú férfi bemondja a piros ulti, s mire a vizsgáló végéig, tenyerébe sópri az aprópénzt. Eppen a Maros-híd fölött derül ki, hogy az egyik társaságban utazó lánynak nincs jegye. Az ellenőrt meglátva, már készíti is a pénzt, majd fizet. Csúpan egy kérdése van:

— Igazolni tudom, hogy ráfizettem?

— Tessék, itt a jegye — válaszolja az ellenőr —, ez elegendő lesz.

— Oké — feleli a lány, s máris szedi a kabátját, rohan a társai után.

Makó után a párnás kocsi ablakán két fiatal lány néz ki. Megfordulnak, meglátják az ellenőrt, s egyikük fölkiált.

— Gyere, menjünk be a WC-be, jön az ellenőr.

A másik leint.

— Elkéstünk, arról is jön egy.

— Erre ráfáztunk — mondják egymásnak, de a különbözőzet nyomban kifizetik.

Az ellenőrző körút végén éjfél után indul vissza Szegedre a csoport. Az út végén egy gyors fölmérés: hét vonaton csaknem 1100 utas menetjegyet vizsgált meg, s huszonháromnál észlelték hiányosságot.

A másik két ellenőrző csoport is késő éjjel fejezte be munkáját. Az ellenőrzés tapasztalatairól jelentést küldtek az igazgatóságnak. Ebből kiderült, hogy a péntek éjjeli ellenőrzés alkalmával a három csoport négyezer jegyet látott, s 47 utasnak kellett a zsebbe nyúlnia: összesen ezerötven forintot fizettek. Az ellenőrzés hatása azonban pénzben nem mérhető.

Gellért József